

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola a Mateřská škola Kunratice u Cvikova,
okres Česká Lípa**

471 55 Kunratice u Cvikova 255

Identifikátor školy: 600 074 862

Termín konání orientační inspekce: 4. – 7. prosince 2001

Čj.	081 303/01-5041
Signatura	oh1zv112

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Na základě požadavku Okresního úřadu v České Lípě, referátu školství ze dne 26. listopadu 2001 byla ve škole provedena orientační inspekce zaměřená na hodnocení podmínek a průběhu výchovně-vzdělávací činnosti zařízení.

Základní škola a Mateřská škola je organizační složkou obce Kunratice u Cvikova a sdružuje mateřskou školu, základní školu, školní družinu a školní jídelnu, ve které se stravují děti ze školy a se souhlasem zřizovatele i cizí strážníci. Všechny součásti spadají pod jedno ředitelství. Nemovitý majetek vymezený k vlastnímu užívání organizační složky zůstává ve vlastnictví zřizovatele. Údaje platné zřizovací listiny korespondují s novým rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních a školních zařízení.

Do jednotřídní školy s žáky 1. - 3. třídy dochází 12 žáků, v mateřské škole je zapsáno 22 dětí. Škola je spádovou pro úplnou základní školu ve Cvikově. Skutečné počty dětí pro školní rok 2001/2002 dle třídních knih v porovnání se statistickými výkazy zpracovanými k 30. září 2001 souhlasily. Kapacita jednotlivých složek nebyla překročena.

Od uplynulého školního roku je zřetelný odliv žáků (z 16 žáků na 12) do jiných škol, nejčastěji do úplné spádové školy. Důvodů je více a nejsou jednoznačné. V některých případech si rodiče v souvislosti s místem výkonu svého zaměstnání vozí děti s sebou, nebo se z obce odstěhovali, či působení školy není zcela v souladu s jejich očekáváním.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola

Při plánování výchovně-vzdělávací práce učitelka vychází z programu pro MŠ. Nový dokument „Rámcový program pro MŠ“ neměla k dispozici, ani jí nebyl znám. Měsíční plán práce obsahuje širší téma a prostředky k jeho plnění, nejsou v něm uvedeny úkoly ani jejich diferenciaci dle věku dětí. Při jeho sestavování učitelka využívá metodické příručky pro jednotlivé výchovy a „Logopedii pro předškolní věk“, z které čerpá podněty pro průpravná jazyková cvičení. Jiné texty s novými trendy jsou v knihovně zastoupeny minimálně.

V MŠ působí jedna učitelka s odpovídající pedagogickou způsobilostí. Třída je dělena na pracovní a hrací koutky. Prostor pro stávající počet 20 dětí neumožňuje zařazovat rozmanité formy práce, zvláště v době, kdy jsou zde přítomni i žáci školní družiny. Na třídu navazuje stabilní lehárna, kde jsou umístěny palandy. Naproti třídě MŠ je školní třída, která vzhledem k tomu, že zde výuka probíhá jen v některých hodinách, skýtá možnosti pro práci MŠ i ŠD. Není však dostatečně využívána. Vybavení MŠ nábytkem je již zastaralé. Výzdoba byla aktuálně obnovována z výrobků a prací dětí. Pitný režim děti měly k dispozici, byl jimi využíván minimálně.

Řízené činnosti

Výtvarné činnosti

Děti zaujala motivace učitelky a spontánně se do vymalovávání vánočních stromků zapojovaly. Učitelka velmi dobře časově rozvrhla plnění úkolu, který byl zaměřen na dvě techniky - vymalovávání stromků a nalepování ozdob. Děti průběžně motivovala, vedla je k čistotě a k manipulačním dovednostem. Jejím zásahem (vymalování kmene stromu) děti neměly možnost pracovat zcela samostatně, ačkoli úkol byl odpovídající jejich možnostem

i schopnostem. Pozitivní bylo rozmístování předložených ozdob dle volby dětí. Ozdoby připravila učitelka. Zadání jiného úkolu mladším dětem nebylo šťastné, neboť techniku ve zjednodušené formě byly schopny zvládnout. V závěru učitelka děti pochválila a ocenila jejich snahu. Zhotovenými pracemi si vyzdobily třídu. Činnosti byly ucelené s efektivním zakončením.

Ranní cvičení

Cvičení probíhalo v tělocvičně. Obsahovalo všechny složky a mělo odpovídající gradaci. V rušné části děti dobře reagovaly na povely učitelky. Učitelka vhodně střídala formy přirozených cvičení (běh, lezení, poskoky) a dbala na správné držení těla, koordinaci pohybu a rytmus. V průpravné části byly procvičeny hlavní svalové skupiny, nedostatky byly shledány v zařazování cviků, které se již v současné době ze zdravotního hlediska nedoporučují. Učitelka byla na nové trendy upozorněna. Závěr patřil hře, do které se děti s prožitkem zapojily.

Ve sledovaných činnostech byla výrazná vstřícná komunikace, děti měly prostor pro vlastní sdělení, jsou vedeny k vzájemnému respektování.

Výchovně-vzdělávací činnost v MŠ je na velmi dobré úrovni.

Školní družina

Činnost školní družiny probíhá převážně ve třídě MŠ, což z hlediska omezeného prostoru i možnosti diferenciací činností není efektivní. Výchovně-vzdělávací činnost není cílená, volené prostředky slouží pouze na vyplnění času.

Školní družina vyžaduje řešení jak v organizaci, tak i v realizaci výchovně-vzdělávací práce.

Základní škola

Učební dokumenty (plány a osnovy) vzdělávacího programu Základní škola jsou plněny.

Z hlediska vyhlášky o odborné a pedagogické způsobilosti je výuka vedena vyučujícími s pedagogickou způsobilostí (ředitelka školy), nebo nekvalifikovaně (vychovatelka, učitelka mateřské školy).

Materiální podmínky: prostorové, vybavení učebnicemi a učebními pomůckami i dalšími rozšiřujícími materiály, ale i vybavení výpočetní a didaktickou technikou je v porovnání s obdobnými školami spíše nadstandardní. Těchto podpůrných prostředků je při výuce využíváno často, pravidelně a všestranně.

Psychohygienické zásady jsou dodržovány - učební tempo je spíše volnější s častým střídáním činností a přechody na jiná pracovní stanoviště, přestávky mezi hodinami jsou delší než bývá obvyklé (kromě přestávky mezi dopoledním a odpoledním vyučováním) a umožňují přechod do jídelny na svačinu i pohybovou relaxaci v prostorné učebně. Za pěkného počasí i na uzavřeném dvoře. Pitný režim je po dohodě s rodiči zajištěn donáškou z domova.

Hodiny zhlédnuté u paní ředitelky byly velmi dobře připravené, výrazně stavěly na využití řady neobvyklých pomůcek a doplňkových textů, práci s pracovními sešity a tabulí. Paní ředitelka dokonale zvládá používání didaktické techniky. Ve všech hodinách bylo k prezentaci učiva, opakování, procvičování či k samostatné práci využito promítání nebo poslechu. V hodinách se část třídy střídá u počítačů umístěných přímo ve třídě a samostatně pracuje s opakovacími a procvičovacími výukovými programy. Pozitivem je, že žáci první až třetí třídy dokážou se základní dovedností ovládat počítač, včetně textového programu. Negativa jsou dána skladbou výukových programů nahraných v počítači, které jsou více zaměřeny na opakování a procvičování formou jednoduchého doplňování nikoli na aktivní

osvojování učiva, a tím, že práce s technikou je zvláště u prvních ročníků na úkor možné přímé práce učitele s žáky – komunikaci, čtení, psaní. V přístupu k počítači nejsou pro všechny žáky vytvořeny rovné podmínky, neboť jedna třetina rodičů si nepřeje, aby jejich dítě na počítači ve škole pracovalo. Nelze tedy do programu hodiny zařazovat činnosti, kterých se nemohou účastnit všichni žáci.

V závěru hodin chyběla rekapitulace učební látky a hodnocení snahy žáků. Rezervy jsou v zařazování takových forem práce, které by vytvářely prostor pro aktivní komunikaci žáků ve výuce. Efektivitu hodin snižují nezažité i nevytvořené pracovní a organizační návyky nutné pro výuku v podmínkách koedukace tří ročníků – soustředění žáků na vlastní zadanou činnost, vstupování do práce druhé skupiny apod.

Hodiny zhlédnuté u druhé vyučující (vychovatelky školní družiny) byly postavené na práci s učebnicí, kdy postupovala pouze podle zadání v učebnici. Jinou formu práce, kromě zápisu stránek z učebnice na tabuli, nezařadila. Motivující prvky nebyly zřetelné. Žáci převážně seděli a pracovali s pracovním sešitem nebo učebnicí. Velmi dobrá byla úroveň zvládnutí techniky čtení u žáků třetího ročníku. Obtížným slovům v textu se učitelka věnovala až v průběhu čtení, což narušovalo pochopení textu. Učitelčin slovní projev převládá nad komunikací žáků. Přínosem byla nabídka dramatizace známé pohádky, kterou četli žáci druhého ročníku. Učitelka nabídla zapojení i žákům třetího ročníku. Ti rychle dokončovali zadaný úkol bez prověření jeho správnosti. Dramatizace byla provedena formou reprodukce čteného textu bez využití pohybového či vlastního aktivního projevu žáků. Přesto byla patrná snaha a ochota žáků se činnosti účastnit. Závěrečné shrnutí ani hodnocení práce v hodině nebylo provedeno.

Průběh a výsledky vzdělávání je v souhrnu u tří vyučujících na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Koncepce školy je dlouhodobě stanovena až do roku 2003, jejím jádrem je snaha o zachování školy jako vzdělávacího a kulturního centra obce. Postupné dílčí záměry se prolínají všemi materiály.

Chod zařízení je až do detailů propracován v množství písemně zpracovaných vnitřních norem (řády, předpisy, nařízení, pokyny a pověření). Snaha o podchycení všech možných variant je reakcí vedení školy na připomínky k práci školy opakovaně vznášené rodičovskou veřejností i zřizovatelem. Všechny vnitřní normy byly s pracovníky projednány a stvrzeny jejich podpisem. U části z nich je vymezena platnost pro tento školní rok. Některé z materiálů obsahují duplicitní informace a ustanovení, některé (např. organizační řád, vnitřní předpis stanovující hodnotící kritéria ...) obsahují ustanovení, která nelze na tomto typu školy bez právní subjektivity a při její velikosti naplnit. Materiály, které upravují činnost žáků a dětí a přeneseně se dotýkají práv a povinností jejich zákonných zástupců, jsou veřejně dostupné.

Úkoly zaměstnavatele vyplývající z pracovněprávních vztahů plní Okresní úřad Česká Lípa. Ředitelka školy vede jednotlivé složky zaměstnanců, které obsahují platné pracovní smlouvy, platové výměry, pracovní náplně, hmotné odpovědnosti a jiné. Evidence pracovní doby zaměstnanců je vedena v souladu se zákoníkem práce ve znění pozdějších předpisů. V době inspekce byly shledány formální nedostatky v měsíčních výkazech zaměstnanců a věcné v dokumentaci dětí mateřské školy na evidenčních listech. Pracovní řád zaměstnanců na rok 2001 nebyl aktualizován. Kniha úrazů je vedena podle metodiky MŠMT se záznamy prováděnými časově za sebou. Shledané drobné nedostatky byly v průběhu kontroly odstraněny.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001 postihuje všechny oblasti dané

zákonem a její obsah je v souladu se zjištěnými skutečnostmi. V částech informujících o zařazování žáků a jejich prospěchu jsou uvedeny údaje v podobě, které lze považovat za osobní (problémoví žáci a žáci se specifickými poruchami učení a chování). Výroční zpráva byla v této podobě projednána a schválena na poradě pracovníků školy.

Způsob organizování činnosti zařízení, přenos informací a prováděná kontrolní činnost vychází z velikosti zařízení a počtu pracovníků, ředitelka školy je s učitelkami i provozními pracovníky v každodenním styku, takže řešení nastalých pedagogických a provozních situací je okamžité a neformální. Pedagogické rady jsou konány čtyřikrát ročně, provozní porady podle potřeby. Zápisy z obou druhů porad jsou vedeny a poskytují dostatečné informace o projednávaných skutečnostech.

Informace pro žáky jsou zveřejňovány na nástěnkách a sdělovány učiteli.

Rodiče jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání informováni běžným a dostačujícím způsobem. Průběžně v notýscích a žákovských knížkách, při pravidelných třídních schůzkách, rodiče mají možnost osobní konzultace denně. Ředitelka školy využívá i nadstandardních prostředků, zavedla čtvrtletní širší slovní hodnocení všech žáků, vypracovala systém denní písemné informace o průběhu výuky obsahující i pokyny pro domácí přípravu. Přestože jde o prohloubení informovanosti rodičů a vytváření dobrých vztahů mezi školou a rodinou, ředitelce se nepodařilo přesvědčit a získat pro tyto novinky všechny rodiče, takže určitá část rodičů se k novinkám staví zásadně odmítavě, což ve svém důsledku v tak malém školním kolektivu narušuje práci s celou třídou. Kvalitu vztahů mezi školou (ředitelkou školy) a rodiči není ČŠI schopna bez odpovídajících nástrojů objektivně zjistit.

Profesní rozvoj prostřednictvím dalšího vzdělávání je limitován možnostmi, věkem i ochotou pracovníků k dojíždění do vzdělávacích center. Kontakt a výměna zkušeností s obdobnými školami by byl normativně a formativně přínosný.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Pozitiva a negativa jsou v téměř v rovnováze, podmínky vzdělávání lze hodnotit jako průměrné.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Vzhledem k tomu, že škola je organizační složkou obce a není samostatnou účetní jednotkou, není možné provést hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu. Zúčtování těchto finančních prostředků provádí zaměstnavatel.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Škola operativně disponuje s takovými peněžními prostředky na výdaje ONIV, které souvisejí s její běžnou pravidelnou činností. Tyto prostředky jí poskytuje zřizovatel formou provozní zálohy v hotovosti, o níž škola vede evidenci v peněžním deníku - rozpisem výdajů o záloze a měsíčně provádí vyúčtování zřizovateli. Veškeré výdaje ONIV a příjmy organizační složky jsou součástí rozpočtu jejího zřizovatele.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

V průběhu orientační inspekce byl všem rodičům žáků základní školy rozdán standardizovaný dotazník pro rodiče zpracovaný ústředím ČŠI. Výsledky ukázaly vyhraněnou polaritu postojů rodičů ke škole – od naprostého odmítání současného způsobu práce školy až k bezvýhradné podpoře.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výroční zpráva ZŠ a MŠ za školní rok 2000 - 2001
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 23 704/2001-21 ze dne 9.10.2001
- Zřizovací listina vystavená Obecním úřadem Kunratice u Cvikova dne 8. března 2001 pod č.j. 1/2001
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol vystavené MŠMT dne 9. října 2001 č.j. 23 704/2001-21 s účinností od 1. září 2001
- Zahajovací výkazy pro základní školu, mateřskou školu, školní družinu a školní jídelnu na školní rok 2000/2001 a 2001/2001 s uvedením počtu žáků k 30. září 2000 a 30. září 2001
- Koncepce rozvoje Základní a Mateřské školy Kunratice u Cvikova na léta 1999-2003
- Plán školy pro školní rok 2001 - 2002
- Vnitřní – provozní řád školy pro školní rok 2001-2002
- Organizační řád základní a mateřské školy
- Řád školy
- Vnitřní řád mateřské školy
- Řád školní jídelny
- Provozní řád tělocvičny
- Rozhodnutí přednostky OkÚ Česká Lípa č. 54 ze dne 9. dubna 2001 o Pracovním řádu Okresního úřadu Česká Lípa
- Pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení vydaným MŠMT ČR pod č.j. 16 969/96-42
- Rozhodnutí přednostky OkÚ Česká Lípa č. 56 ze dne 10. dubna 2001 o vnitřním platovém předpise škol a školských zařízení
- Vnitřní předpis pro stanovení hodnotících kritérií nenárokových složek platu – osobních příplatků a mimořádných odměn
- Kritérii pro osobní příplatky pedagogických pracovníků, provozních pracovníků a kritérii pro přiznání mimořádných odměn
- Nařízení ředitele školy k výkonu dozoru nad žáky
- Pokyn ředitele školy k plavecké výuce žáků
- Pokyn ředitele k ochraně majetku
- Pověření pracovníka o zastupování po dobu nepřítomnosti ředitele školy
- Pověření pro styk s poštou, výběrem a výplatou mezd
- Pověření výkonem činností

- Rozvrh hodin na školní rok 2001 -2002
- Učební plán na školní rok 2001-2002
- Katalogové listy žáků
- Třídní knihy pro školní rok 2000/2001 a 2001/2002
- Třídní výkazy pro školní rok 2000/2001 a 2001/2002
- Osobní složky zaměstnanců, přehled hodin pedagogických pracovníků, evidenční listy dětí MŠ, kniha úrazů
- Výroční zpráva pro školní rok 2000/2001 s přílohou vyúčtování státní dotace zaměstnavatele

ZÁVĚR

Doporučení:

- umožnit další vzdělávání učitelce mateřské školy
- čerpat zkušenosti od pedagogů malotřídních škol
- sledovat nové formy a metody práce
- vytvořit rovnocenné podmínky pro všechny žáky ve výuce (český jazyk, matematika)
- sjednotit postup vyučujících ve výchovně-vzdělávací práci
- věnovat zvýšenou pozornost ŠD
- zabývat se spoluprací s rodiči

Průběh a výsledky vzdělávání v mateřské škole

Odbornost výuky je velmi dobrá. Materiální vybavení průměrné. Přes drobné nedostatky, které pramení z omezené možnosti účastnit se vzdělávacích seminářů a kurzů v oblasti předškolního vzdělávání, je výchovně-vzdělávací činnost v MŠ na velmi dobré úrovni. Příkladný je přístup učitelky k dětem a vytváření příjemné rodinné pohody.

Průběh a výsledky vzdělávání v základní škole

Prostorové a materiální podmínky pro výuku jsou velmi dobré. Výuka je zajišťována vyučujícími bez odborné, případně bez odborné a pedagogické způsobilosti. Způsob výuky vyučujících se výrazně liší. Ředitelka školy výrazně spoléhá na využívání různých pomůcek a techniky, včetně počítačové, někdy na úkor přímé práce s žáky. V hodinách vedených vychovatelkou jsou patrné metodické a didaktické nedostatky.

Rezervy jsou v zařazování takových forem práce, které by vytvářely prostor pro aktivní komunikaci žáků ve výuce. Velikost školy a počet žáků ve třídě však umožňuje individuální práci se všemi žáky.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Organizační a provozní systém vedení školy je kvalitně propracován. Informovanost rodičů ze strany školy je nadstandardní, přesto přetrvávají komunikační problémy mezi školou a malou částí rodičů.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Luděk Tesarčík
Členové týmu	Mgr. Miloslava Paclíková

Další zaměstnanci ČŠI Blanka Rybínová

V České Lípě dne 16. prosince 2001

Přílohy

Připomínky k obsahu inspekční zprávy čj: 081 02/02-5041

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20.12.2001

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

PhDr. Hana Zítková

Dr. Hana Zítková v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2002-01-02	081 09/02-5041
Zřizovatel	2002-01-02	081 10/02-5041
Rada školy	---	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2002-01-02	081 02/02-5041	Připomínky byly podány